OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Lausunto

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Yksityisoikeus- ja maksukyvyttömyysyksikkö
Erityisasiantuntija Mari Pihalehto

10.3.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisaluelain muuttamisesta (HE 10/2026 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Yleisiä huomioita

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisaluelakia (758/1989). Yhteisaluelakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joiden nojalla osakaskuntien kokouksiin olisi mahdollista osallistua myös etänä. Lisäksi esityksen tarkoituksena on selkiyttää yhteisaluelain terminologiaa ja osakaskunnan kokousta koskevaa sääntelyä sekä ajantasaistaa laissa olevia viittaussäännöksiä.

Oikeusministeriö on nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen osalta antanut esityksen valmisteluvaiheessa esitysluonnoksesta maa- ja metsätalousministeriölle 13.8.2025 päivätyn lausunnon (VN/1242/2025-OM-4) sekä vastauksena täydentävään lausuntopyyntöön 31.10.2025 päivätyn lausunnon (VN/1242/2025-OM-22). Lausunnoissa esityksen teknisluonteisia päivityksiä terminologiaan ja viittaussäännöksiin on pidetty yleisesti ottaen kannatettavina. Lisäksi lausunnoissa on tehty yksityiskohtaisempia huomioita ja täydennysehdotuksia muun muassa edustajistosta luopumista, osakaskunnan kokouksen koolle kutsumista, kokouksesta tiedottamista, päätöksen alistamista ja osakaskunnan sääntöjä koskeviin säännösehdotuksiin sekä säätämisjärjestysperusteluihin. Jatkovalmistelussa esitystä on kehitetty ja täsmennetty, eikä oikeusministeriöllä ole näiltä osin enempää lausuttavaa. Etäosallistumisen mahdollistamista koskien oikeusministeriö kiinnittää huomiota vielä seuraaviin seikkoihin.

Etäosallistumisen mahdollistaminen (7 §)

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi osakaskunnan kokousta koskevaan 7 §:ään uusi 2 momentti, jolla tarjottaisiin osakaskunnan hoitokunnalle mahdollisuus järjestää osakaskunnan kokous myös etäosallistumiseen perustuen eli niin kutsuttuna hybridikokouksena. Pykälän uudessa 3 momentissa säädettäisiin lisäksi velvollisuudesta järjestää osakaskunnan kokous etäosallistumismahdollisuutta hyödyntäen, kun joku osakkaista sitä vaatii. Tällaista kokousta olisi vaadittava kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Oikeusministeriö				
PL 25 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 7730 +358 9 1606 7730	kirjaamo.om@gov.fi oikeusministerio.fi

Oikeusministeriö on täydentävään lausuntopyyntöön antamassaan vastauksessa kehottanut kiinnittämään huomiota säännösehdotuksen systematiikkaan siten, että sen soveltaminen olisi sujuvaa eri tilanteissa. Jatkovalmistelussa säännösehdotusta on päivitetty, ja nykymuodossaan se sisältää sekä hoitokunnan mahdollisuuden tarjota etäosallistumismahdollisuutta oma-aloitteisesti että osakkaan mahdollisuuden vaatia etäosallistumisen mahdollistamista. Huomionarvoista on, että esityksen mukaan etäosallistuminen olisi mahdollistettava jo yhdenkin osakkaan vaatimuksesta. Muuhun yhteisöjä koskevaan lainsäädäntöön verrattuna tätä voidaan pitää varsin kovana vaatimuksena. Toisaalta yksittäisen osakkaan näkökulmasta osallistumismahdollisuus tulee näin vahvasti turvatuksi, mikä sinänsä saa tukea esitystä taustoittavista tavoitteista.

Ehdotetun 7 §:n 3 momentin mukaan kokousta on vaadittava kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Virkkeessä mainittu ”hallitus” on ilmeisimmin virhe, sillä yhteisaluelaki ei tunne hallituksen käsitettä. Oletettavasti kohdassa onkin tarkoitettu hoitokuntaa tai muuta kokouksen järjestävää tahoa. Oikeusministeriö katsoo, että säännösehdotusta on näiltä osin korjattava.

Täydentävään lausuntopyyntöön antamassaan vastauksessa oikeusministeriö on kehottanut tarkistamaan säännösehdotuksia siten, että etäosallistumismahdollisuus tulisi mainituksi kokouskutsussa. Ajatuksena on, että näin osakkaat voivat saada etäosallistumismahdollisuudesta, sen teknisestä toteutuksesta ja tähän liittyvistä vaatimuksista tiedon riittävän ajoissa ja tavalla, joka ilmentää myös osakkaiden yhdenvertaista kohtelua. Säännösehdotusta on tarkistettu tämän mukaisesti. Todettakoon, etteivät säännösehdotuksen perustelut (kuten toteamus, jonka mukaan ”[e]simerkiksi kokouskutsussa tai osakaskunnan säännöissä voisi olla maininta siitä, että etäkokousmahdollisuutta on vaadittava tiettyyn päivämäärään mennessä”, s. 10, ks. myös s. 13) ole kuitenkaan aivan linjassa tarkistetun säännösehdotuksen kanssa, ja perusteluja olisi ollut aiheellista tarkistaa vastaamaan ehdotettua. Oikeusministeriö esittää, että valiokunta kiinnittää huomiota perusteluiden selkeyteen näiltä osin.

Etäosallistumista koskeva päätöskompetenssi on esityksessä (ehdotetussa 7 §:n 2 momentissa) osoitettu nimenomaisesti hoitokunnalle, eikä yleisemmin esimerkiksi kokouksen järjestävälle taholle. Oikeusministeriö on esityksen valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siihen, ettei kaikissa osakaskunnissa kuitenkaan välttämättä ole hoitokuntaa. Tällaisia voivat olla järjestäytymättömät osakaskunnat sekä sellaiset osakaskunnat, joissa hoitokunnan sijasta on yksi tai useampi toimitsija. Tarve tai halu hybridikokousten mahdollistamiseen voinee koskettaa yhtä lailla myös tällaisia osakaskuntia, jolloin esityksessä olisi ollut hyvä täsmentää, miten säännösehdotuksia on näiltä osin tarkoitettu sovellettavaksi. Oikeusministeriö on lausunnossaan pitänyt perusteltuna etäosallistumisen mahdollistamista koskevan päätöskompetenssin tarkastelua vielä jatkovalmistelussa. Esityksestä ei kuitenkaan nykymuodossaan ilmene, että näitä kysymyksiä olisi jatkovalmistelussa arvioitu. Oikeusministeriö esittää, että asiaa tarkasteltaisiin vielä valiokunnassa.

Oikeusministeriön esityksen valmisteluvaiheessa antamissa lausunnoissa esittämät täydennysehdotukset koskien hybridikokouksen aikana teknisissä yhteyksissä ilmeneviin häiriöihin varautumista sekä täyttä osallistumisoikeutta rajoitetumpien osallistumismahdollisuuksien käyttöä on otettu huomioon esityksen perusteluissa, eikä oikeusministeriöllä ole näihin enempää lausuttavaa.